

KÖKTÜRK, Erol, “**Mesleğinizi Seviniz ve Onu En İyi Biçimde Yapınız, Prof. Dr. hc Ekrem ULSOY ile Söyleşi**”, 60. Hizmet Yılı Anısına Yayınları ile Ekrem ULSOY, TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Yayını, 1998, İstanbul, 362 s.

MESLEĞİNİZİ SEVİNİZ VE ONU EN İYİ BİÇİMDE YAPINIZ

**Prof. Dr. hc Ekrem ULSOY İLE 20.07.1998 PAZARTESİ GÜNÜ
İLLER BANKASI'NIN TUZLA KAMP TESİSLERİNDE YAPILAN SÖYLEŞİ**

Doç. Dr. Erol KÖKTÜRK

Söyleşiyi, 16.07.1998 günü için planlamıştık. Bu tarih, hocamızın Berlin Teknik Yüksek Okulu'ndan diploma alışının 60. yıl dönümü idi. Ben söyleyecek ve bant kaydı yapacaktım, Odamız İstanbul Şube Başkanı Doç. Dr. Necla ULUGTEKİN bir video kaydı yapacaktı. O gün hocamızı ziyarete gidemedik.

20.07.1998 günü saat 16.00 için sözleştik. Necla Hanım gelemeyeceğini telefonla belirtti. Ben de bazı terslikler nedeniyle bu saatte İller Bankası Tuzla Kamp Tesisleri'nde olamadım. Telefon ettim. 18.30'da olabileceğimi, uygun olup olmadığını sordum. Uygundu. Gittiğimde, giriş kapısında bekliyordu. Ekrem Hoca buydu işte. Kampı gezdirdi. Memnundu. Sonra tesislerde kapalı bir yerde bir köşeye çekilip söyleşiye başladık.

Söyleşi bittikten sonra, bana önemli bulduğu bir haberle ilgili gazete sayfasını vermek istiyordu. Kaldıkları odaya giderken yolda, söyleşi değil, ama sohbet devam ediyordu. “Yaşamı boyunca kolay olmayan koşullarda yaşadıklarını, eşi Nejat Hanım'ın da hiçbir zaman bir lüks yaşam isteği içinde olmadığını” anlatıyordu. “Gece yaşamımız olmadı bizim” diyordu.

Odaya girdik. Bir yatağın üzerinde bir satranç takımı ve kalınca bir Almanca satranç kitabı vardı. Kendi başucunda da okuduğu, Stephan HAWKINS'in **Kara Delikler ve Bebek Evrenler** kitabı. Gazete sayfasını geri vermek üzere aldım. Mütevazı odadan çıktık. Beni arabaya kadar uğurladı.

El sallayarak ayrıldık. Dönerken hocamızın söyledikleri beni yer yer hüzünlendirdi, yer yer düşündürdü, bazı bölümlerini de tebessümle yeniden düşündüm...

E. KÖKTÜRK Sevgili hocam, bugün 20 Temmuz 1998, saat 18.45. Aslında bu söyleşiyi sizinle 16 Temmuz günü yapmayı planlamıştım. O gün gelmemiz ne yazık ki olanaklı olmadı. 16 Temmuz sizin Berlin Teknik Yüksek Okulu'ndan mezun olduğunuzun 60. yılı idi. O anlamlı günde sizi ziyaret etmek istemiştik. Bugün bunu telafi etmeye çalışıyorum. Öncelikle 60 yıl geriye dönelim. O gün Berlin Teknik Yüksek Okulu'nda bir Diploma Töreni yapılmış mıydı? O gün ne tür duygular içindeydiniz?

E. ULSOY Orada öyle bir tören yapma adeti yoktu. Benim için de bir tören yapılmadı. Talebeler imtihanlarını verdikten sonra, onun yazılı belgesi olan diplomayı da alırlardı. O nedenle benim için de adi bir günden farklı bir gün olmadı bu mezuniyet günü.

E. KÖKTÜRK Ne tür duygular içindeydiniz?

E. ULSOY Tabii ki memnun oldum. Bilhassa iyi bir derece ile bitirmiş olduğum için.

E. KÖKTÜRK Nasıl bir derece yapmıştınız? Bir sıralama var mıydı?

E. ULSOY Pekiye derece ile. Bir sıralama ise yoktu. Zaten bizim zamanımızda topluca imtihan diye bir şey yoktu. Vazifelerini yetiştiremeyenler, imtihana girme isteğinde bulunamazlardı. Dolayısıyla bir sıralama olamazdı. Vazifesini yetiştirenler imtihana girerlerdi. Ben de yalnız başıma imtihana girdim ve pekiye derece ile her iki imtihanımı bitirdim. Bu imtihanlardan birisi, mezuniyetten önce, 4. sönestrdn önceki imtihan, diğeri de son imtihan. İmtihanlarla ilgili sonuç belgelerini Şube Başkanı Necla Hanım aldı.

E. KÖKTÜRK Hocam o günden bu yana 60 yıl geçti. Siz bu süre içinde yoğun bir meslek yaşamı içinde bulundunuz. Meslekte birçok değişiklik oldu. Dönüp şöyle geriye baktığımızda, bu 60 yıllık süre içinde sizce haritacılık açısından en önemli gelişmeler hangileri idi?

E. ULSOY **En önemli gelişme, yeniliğe adapte olmuş, büyük bir gençlik kitlesinin yetişmiş olması. Bence Türk Haritacılığının en büyük başarısı, sizler gibi, yaklaşık 7.000 kişilik bir mühendisler grubunun yetiştirmiş olmasıdır. Türk Haritacılığının en başarılı işi budur** (heyecandan sesi titriyordu).

E. KÖKTÜRK Bunu birinci sıraya oturtuktan sonraki önemli mesleki gelişmeler nelerdir?

E.ULSOY Tabii ki başlangıçta ileri ülkelerden gerideydik. Fakat yavaş yavaş yetiştik. Bilhassa harita mühendislerinin Harita Genel Komutanlığı'na katılmalarından sonra büyük bir harita mühendisleri grubu oluştu. Bu katılım 1938'den itibaren başlar. Biz Hüseyin BOZKIR ile 1939'da katıldık. Daha önce Muhittin ARAN ve Fransa'da tahsil etmiş olan Numan TARIM vardı. 1938'den önce Harita Genel Komutanlığı'nda Albaylar Kurulu toplanır ve onlar karar verirdi. Biz geldikten sonra Albaylar Kurulu'nun bir yetkisi kalmadı. Bizim kararlaştırdığımız prensipleri, esasları, yönetmelikleri kabul ettiler ve ona göre dünyaya yetişmeye çalıştık. Bu yolda da epey adımlar attık.

E. KÖKTÜRK Yani Harita Genel Komutanlığı'ndaki bugünkü çalışmaların temellerini sizler attınız.

E. ULSOY Evet, biz attık.

E. KÖKTÜRK Emekli oldunuz. Köşenize çekilmediniz. Hep meslektaşlarla beraber oluyorsunuz. Onları işyerlerinde ziyaret ediyorsunuz. Bu ziyaretlerinizde ne tür gözlemler yapıyorsunuz? Meslektaşlarımızın çalışma ortamları, yaptıkları işler, durumları konularındaki gözlemleriniz nelerdir?

E. ULSOY Doğrusunu söylemek gerekirse, sık sık meslektaşları ziyarete giderdim. Ziyaretler kısa süreli olmakla beraber, onlardan mesleki havadisleri alırdım. Hem mesleki havadisler, hem de şahısların ilerleme durumları hakkında bilgi sahibi olur, mutlu olurum. Söyleşirdik. Sürekli olarak içlerinde olmak imkanı buldum. Bu bakımdan hem harita mühendislerinin bulunduğu kurumlara zaman zaman ziyaret yaptım. Hem de özel bürolara ziyaretler yaparak onlar hakkında da bilgi edindim. Teması kaybetmemeye çalıştım.

E. KÖKTÜRK Peki neler yapıyorlardı meslektaşlar? Siz, eskiden mezun olmuş meslektaşların durumlarında ne tür farklılıklar gözlüyordunuz?

E.ULSOY Ben Almanya'ya gitmeden evvel, yani yetişmeden evvel, haritacılıkla zaten ilgim yoktu. Hatta bana "sen niye haritacılığı seçtin?" diye sorduklarında, ben bunun cevabını veremiyordum. Bu bir seçim değildir, bildiğiniz gibi. Benim Avrupa'ya gittiğim sene Türkiye bir ekonomik kriz içerisindeydi. Dolayısıyla hiçbir kurum, hiçbir müessese, hiçbir umum müdürlük, ki eskiden birçok umum müdürlük talebe gönderirdi, fakat yalnız o sene Harita Genel Komutanlığı 2 kişi göndermek istediğini ilan edince, Hüseyin BOZKIR'la beraber imtihana girdik Kazandık ve Avrupa'ya gittik. Dolayısıyla daha evvelki çalışmaları bilmiyorum. Yapılan işleri ikiye ayırmak lazım. Müesseselerin yaptıkları işleri benim arkadaşlarım benden iyi biliyorlar. Çünkü harita kurultaylarında gerek kadastronun gerekse Harita Genel Komutanlığının çalışmaları ortaya konmuştur. Onları tekrar etmenin bir anlamı yok. Fakat serbest çalışanlar tarafında pek yeniliklerin bulunduğunu söyleyemem. Eskiden çok eski yöntemlerle çalışılıyordu. Zaten o zaman enstrümanlar da, teknikler de, hesap şekilleri de pek ilerlemiş değildi. Dolayısıyla yavaş yavaş bir gelişmeyle tümünden bugüne gelindi diyebilirim.

E. KÖKTÜRK Burada şöyle bir şey aklıma takılıyor. Yanlış biliyorsam lütfen düzeltin. Gauss'un 30 noktalı bir nirengi ağının dengeleme hesaplarını 6 ayda bitirdiği söylenir. Sizin de yaşamınızda böyle uzun süren hesaplamalarınız oldu mu?

E. ULISOY Benim yaptığım bir hesap var. Ama Türkiye'de değil. Tahsilden sonra bizim bazı Alman kurumlarında çalışmamız istendi. Plana konmuştu. Bu çalışma tahsil yaşamının bir parçasıydı. Ben dünyanın eskiden haritacılık merkezi olan Postdam Jeodezi Enstitüsü'nde çalıştım. O zaman dengelemeci Prof. Wolf sağdı. Yeni bir metot geliştireyordu. Bu yeni metodun sayısal hesabını Wolf bana verdi, ben yaptım.

E. KÖKTÜRK Bu nasıl bir hesaptı?

E. ULISOY Eskiden bu hesap makineleri, bilgisayarlar olmadığı için hesaplar uzun sürüyordu. Dolayısıyla insanlar bunu başka metodlarla kolaylaştırmaya çalışıyorlardı. O da şuydu: Madem ki, diyorlardı, hesabın kendisi büyük, uzun sürecek, hiç olmazsa bunu parçalayamaz mıyız? Mesela Bolz'tan evvel meşhur Krüger vardı. Krüger 2 Grup Yöntemi (Zweiggruppen Verfahren) diye bir yöntem uyguluyordu. Krüger'in hesaplarını biraz değiştirmiştir Bolz, o da Entwicklungsverfahren (Geliştirme Yöntemi) denilen yöntemi ortaya koymuştur. O sıralar Türkiye'ye gelmiştir. Harita Genel Müdürlüğü, çalıştırmak üzere onu Türkiye'ye çağırmıştı. O Türkiye'de iken onun yardımcısı, "senin bu yöntemin gene de ihtiyacı karşılayamaz hale geldi, yeni bir şey yaratmamız lazım" dedi. Bunun üzerine 2. Bolz Yöntemi denilen bir yöntem vardı, onun da hesaplarını bana yaptırıldılar. Demek ki eskiden böyle parçalayarak bazı hesaplar yapmak bahis konusu idi. Benim kitabımda da vardır. Gauss'un bilhassa yaptığı şey şu: En fazla 50 denklemlilik bir normal denklem sistemini çözebilmiştir. Elle daha fazla zor. Aylar sürer. Almanya'nın bir eyaletinde 150 üçgenli bir ağın dengeleme hesabı 3 yıl sürmüştür. Oysa şimdi binlerce denklemlilik birkaç saatte çözmek imkanına sahibiz.

E. KÖKTÜRK O zamanlar hesaplarda kullandığınız araçlar nelerdi?

E. ULISOY Kollu hesap makineleri. Hatta kollu hesap makinelerinden evvel dişlileri vardı. Tırnaklarınla dişleri çekip, sayıları ayarladıktan sonra kol çevrilirdi. Hesap yaparken parmakların ucu acırdı.

E. KÖKTÜRK Sizin bazı rekor rakamlarınız var: Mezuniyetinizin üzerinden 60 yıl geçti, mesleği aralıksız 50 yıl aktif olarak sürdürdünüz, 32 yıl ara vermeden üniversite yönetim kurulu üyeliği yaptınız, 19 yıl aralıksız bölüm başkanlığı yaptınız, Harita Mühendisleri Odası'nın 1 numaralı üyesisiniz... Bilmediğimiz başka rakamlar var mı?

E. ULISOY Yok.

E. KÖKTÜRK Siz kendi içinize baktığınızda Ekrem ULISOY kimdir?

E. ULISOY Nasıl bir cevap istiyorsunuz? Öğrenilmek istenen şey nedir? "Kimdir" in karşılığı olarak istediğiniz bilgi nedir?

E. KÖKTÜRK Herkesin değer yargıları var. Yaşamda kabul ettiği ilkeler var. Bunların gözlüğüyle yaşama bakıyor. Sizin vazgeçilmez temel ilkeleriniz nelerdir?

E. ULISOY Şimdi ben bugün düşündüm. Videoya da çekim yapılacağını bana bildirmişlerdi. Yani bugün videoya çekim yaparken neleri sıralamalıyım diye düşündüm. Bunları yazdığım kağıttan okuyayım: Bunlar ilkeler değil de tavsiyeler. Muzaffer ŞERBETÇİ "mesaj" kelimesini kullandı. Ben mesaj kelimesini beğenmedim. Konuşmamda da, videoya çekim yapılsaydı, orada da söyleyecektim bunu. Çünkü "mesaj" denince bunda hafif "direktif" kokusu var. Hatta biraz daha ileri gidersem, buyruk. Halbuki ben demokrat zihniyetli birisi olduğum için, kimseye buyurmadım. Yetişen gençliğe de, iyi niyetle bile bir şey buyurmam. Ancak ben kendi mesleki hayatımda önem verdiğim noktalara işaret etmek isterim. Buna siz isterseniz mesaj deyin, isterseniz başka bir şey. Yani ben mesaj kelimesini kullanmak istemiyorum. Bu manada benim kıymet verdiğim şeyleri sıralıyorum:

1. Mesleğinizi öğrenmek ve en iyi şekilde uygulamak için tam çaba gösteriniz.

2. **Yenilikleri izleyiniz ve daima “bilginin sınırında olunuz”.** Bunu hakkında açıklama yapmak istiyorum. Bu cümle eski astronomi profesörü ve meteorolojinin bir numaralı adamı Prof. Fatin GÖKMEN’in sözüdür. Fatin Hoca dedikleri. Fatin Hoca Harita Dairesi ile de teşriki mesai yaparak bazı çalışmalar yapmıştır. Onun sözüdür. Yani hiçbir şey yapamıyorsanız, hiç olmazsa mesleğin sınırında olun. Yani nereye kadar gelinmiştir, ilerinin problemleri nelerdir? Ben de bu tavsiyeyi yapıyorum.

3. **Gerek mesleki gerekse sosyal çabalarınızda, sözlerinize ve randevularınıza sadık kalınız.** Bundan maksadım şu: İş ve ticaret hayatında bu çok önemli bir rol oynar. Eğer siz “ben şu tarihte işimi bitirebilirim” deyip, işinizi bitirirseniz krediniz artar.

Ben de harita mühendisleri yetiştirmeden evvel 3-5 kuruş kazanmak için hesap yapmıştım. Kime hesap yaptıysam, bir tek gün, bir tek saat geciktirmeden işleri teslim etmek imkanı buldum. Yine bir görüşme için birisiyle randevulaştığım zaman, dakikası dakikasına bütün randevularıma yetişmişimdir. Dolayısıyla bunu, para kazanmasam bile, hiç olmazsa kredimin yükselmesinde önemli rolü olduğuna inandığım için, gençlere bunun da önemli bir husus olduğuna işaret ediyorum.

4. **İnsanlara sevgi ve saygıyla yaklaşınız.**

5. **İyi bir vatandaş olunuz.**

E. KÖKTÜRK Bu ne demek Hocam? Bununla neyi kastediyorsunuz?

E: ULSOY Bundan şunu kastediyorum. **Toplum halinde yaşamasını bilmek.** Bunu bir anımla açıklamak isterim. Öğrenimini Amerika’da yapmış, çok kültürlü eski bir arkadaşım, zaman zaman önemli bulduğumuz konuları tartışırız. Bu konuşmalardan birinde, kendisine, hukuk tahsilini Türkiye’de bitirmiş kızım, orta öğrenimini Amerika’da gördükten sonra yurda dönmüş ve Türkiye’de üniversiteye girme hakkını kazanamamış olan yeğenimden bahsettim ve ona, “bunun için ne diyorsun?” dedim. Arkadaşım cevap verme yerine, “Ekrem Bey, Amerika’da yetişmiş olan yeğeniniz, sizin kızınızdan daha iyi vatandaşdır” dedi. Onun sözleri benim sorumun karşılığı olmamakla beraber, beni çok düşündürdü.

Şimdi bundan maksat şu, açıyorum. Almanya’da, Amerika’da, ileri bütün ülkelerde, İskandinav memleketlerinde, memleketin yasalarını yalnızca güvenlik kuvvetleri değil, vatandaşlar teker teker korur. Bu çok önemli. Bu münasebetle, Berlin’de başımdan geçen şu olayı anlatayım: Harp içerisinde beni vazifeli olarak tekrar Berlin’e göndermişlerdi. Orada baz tellerinin ayarını bir enstitüye bıraktım, yapacaklardı. Ben de gidiyorum. Bir yer tamir ediliyor. Onun altından vasıtayla geçilemez diye kapatmışlar. Ortada benden başka kimse yok. Zaten harp dolayısıyla sokaklar tenha. İki hanım önden gidiyor, 80 yaşlarında. Üniformalı birisi, galiba orman memuru idi, bisikletle oradan geçmeye kalktı. Hemen 2 hanım “Dur” dediler. Adam durdu. 2 hanım, “Sen utanmıyor musun, bak bir de devleti temsil ediyorsun. Oraya yazılmış, hükümetin emri. Sen bunu nasıl çiğnersin?” dediler. Adam derhal hazır ol vaziyetine geçti. “Affedersiniz bayanlar, haklısınız” dedi, çekti gitti.

Şimdi bizde olsa, bir suçun işlenip işlenmediği kimsenin umurunda olmaz. Mesela başka bir örnek vereyim: Umumi bir yere herhangi birisi bir çöp atıyorsa kimsenin umurunda olmaz. Görür, bir tane de tekme vurur. Orada devletin, belediyenin yasalarını, yönetmeliklerini vatandaşlar teker teker korur. Dolayısıyla yığınla güvenlik görevlisine, yığınla polise, yığınla hakime ihtiyaç yoktur. Ve böylelikle, hiç kimse, dağ başında bile olsa suç işleyemez.

E. KÖKTÜRK Biz neden başaramıyoruz bunu?

E: ULSOY İyi vatandaş olmadığımız için. Tabii ki **iyi vatandaşlık, bir toplumun bir gelişmişlik düzeyidir. Biz henüz bu düzeye gelmedik. Biz yalnız kendi menfaatimizi düşünüp, bize gelecek zararları önlemeye çalışıyoruz. Veya benim çıkarım nedir deyip, çıkarımız için savaş yapıyoruz. Halbuki bazen benim çıkarım, devletin ve toplumun aleyhine olabilir.** Oralarda bu durumlarda ortaya çıkacak suçun karşısında hem güvenlik güçleri, hem de tek tek vatandaşlar vardır.

E. KÖKTÜRK Sizi yakından tanıyanlar sizi ikiye parçalamaya çalışıyorlar. Ekrem Hocanın 2 yapısı vardır: Üniversitede hoca, özel yaşamında arkadaş... Bu gerçekten böyle mi? Ya da aslında bir tek yapının, yaşamın farklı alanlarındaki koşullar nedeniyle gerçekleşme biçimleri mi?

E. ULSOY Her ortamın bir gereği vardır. Derste ciddi olmak zorundasınız. Ama bir sohbet esnasında şaka da yapabilirsiniz. Ama derste ciddi davranıyor diye bir insan şaka yapmaz mı? Şaka yaparsa, burada ciddi burada şakacı, bu insan ikiyüzlü demek mi lazım? Bence işin hakkını vermek gerek. Bunun sırası mı, değil mi? Yani sırasına göre davranmayı ben doğru buluyorum. Sürekli olarak asık suratlı olmak da doğru değil, sürekli maskara gibi olmanın da anlamı yok. Dolayısıyla bir ortamda, Osmanlıca tabiriyle söylemek gerekirse, “**zemine ve zamana uygun davranış**”. Zemin ve zaman değiştikçe çeşitli şahsiyetler ve karakterler çıkıyor gibi görünür ise de, zemin ve zaman bir bütün olarak düşünüldüğü taktirde, ki insanın şahsında o tecelli ediyor, buna iki ayrı karakter dememek gerekir.

E. KÖKTÜRK Bu sorunun devamı olarak şunu sormak isterim: Beni en çok etkileyen sözlerinizden birisi, “en iyi hoca, en iyi öğrenci olandır” sözünüzdür... Bizde nasıl durum? Disiplinle birlikte bu anlamda bir değerlendirme yapabilir misiniz?

E. ULSOY Bundan maksat, öğrenme isteğini terk etmemek lazım. Sonsuza kadar öğreneceğiz. Yani öğrenci demek, birisinin karşısına geçmek değildir. Öğrenci, öğrenen demektir. O özelliği kastediyorum o sözümde. İyi bir hoca, iyi bir öğrenci gibi daima öğrenmeye devam eden insan demek istedim.

E. KÖKTÜRK Sizin uzmanlık alanınızın konularından birisi, en küçük kareler yöntemi. Hep merak etmişimdir? Bize en küçük kareler yöntemini öğreten hocamız, kendi yaşamına bu yöntemi uygulamış mıdır? Geriye dönüp bir baktığımızda, bir hesap yaparsanız, yaşamınızda yaptığınız hataların kareleri toplamı minimum mu?

E. ULSOY Bunu ben bilemem. Bir değerlendirme yapamam. Ölçütü yok çünkü.

E. KÖKTÜRK Soruyu değiştirirsem, aslında haritacılar mesleki yaşamlarının bu önemli kuramını tüm yaşamlarına uygulasalar, en az hata yapan insanlar olurlar mı?

E. ULSOY Bunu bilemeyeceğim. Hatalardan söz açılınca, ne hatası? Mesleki hatalar mı, karakter hataları mı, davranış hataları mı? Hatalar deyince neyi kastettiğimizin üzerinde durmak lazım. Yani detaya girmek lazım. İyi insan ne demek? Bu felsefeye girer. İyi nedir, güzel nedir? Bunlar felsefenin konularıdır. Bu vesileyle şunu söyleyeyim, Macit Hoca bizim filozofumuzdu. Hatta bu yüzden dolayı benim kızım Handan ile sıkı arkadaş idiler. Birbirlerine kitap alıp-verirlerdi. Birbirlerine soruları olurdu.

E. KÖKTÜRK Hep mütevazı yaşamınızla biliniyorsunuz. Hocalık dışı gelir kaynaklarına çok fazla yönelmediğinizi biliyorum.

E. ULSOY Yalnız Yıldız’da sizler mezun olmadan evvel, ben de aile bütçesine destek olsun diye, müteahhitlere hesap yaptım. Bunu bir süre devam ettirdim. Sonra beni yine aradılar. Arayışlarının sebebi de, az önce söylediğim ilkelerdir. Hiç kimseye yalan söylemedim ve randevularıma hiçbir zaman geç kalmadım. Zamanında işlerimi teslim ettiğim için piyasada da muteber bir insan oldum. Beni aradılar. Dedim ki, beni artık bırakıp, gençleri bulun. Yok dediler, seni istiyoruz. Neden beni istiyorsunuz? Sen zamanında teslim ediyorsun dediler. Bu işleri 5-6 sene yaptım.

E. KÖKTÜRK Demek ki, mezuniyetinizden bu yana 55 yıl tek gelir kaynağıyla yaşadınız. Bugünlere geldiniz. 1949’dan bu yana olan bölüm hocalıklarla geçti.

E. ULSOY Miras bakımından da fakir bir ailenin çocuğu olduğum için, bana bir servet intikal etmedi. İster istemez mütevazı bir hayatım oldu. Mesela bana diyorlar ki, “Neden senin bir otomobilin olmadı?” Benim alacak imkanım olmadı ki!..

E. KÖKTÜRK **Bunu bir servet bildirim sorusu olarak kabul etmezseniz ve beni hoş görürseniz sormak isterim: Bu 60 yıllık mühendislik yaşamınızda, yaşamınızı sürdürme dışında nelerin sahibi oldunuz? Çünkü son yıllarda bazı şeylerin sahibi olmak öyle kolaylaştı ki...**

E. ULSOY **Bir katım var. O kadar. Başka bir şeyin sahibi olmadık.** Bunun dışında 3-5 kuruş biriktirdim. Yüksek enflasyon ortamında o da doğru mu yanlış mı bilmiyorum. Çünkü biriktirdiğin eriyip gidiyor. **Bu birikim yapmamın nedeni de hastalık korkusu.** Bizim gibi yaşlıların hasta olduğu zaman büyük masraflara katlanmak mecburiyeti söz konusu. Böyle bir durumda kimseye muhtaç olmamak için 3-5 kuruşu bir kenara ayırmaya çalıştım. Hastalık olursa ilk masraflar için kullanılmak üzere. Gerçi devlet bizi tedavi ediyor, ama hükümet dairelerinde her şeyin hemen hallolmadığını biliyoruz. Bir ihtiyacım olursa diye, sağlık parası olarak 3-5 kuruş biriktirdim. O da önemli bir şey değil.

E. KÖKTÜRK **Uzun süreden beri, kamu kurumlarının tesislerinde tatil yaptığınızı biliyoruz. Tatilin yaşamınızın yoğun yıllarındaki anlamı ne idi? Eşinizle birlikte Ege ve Akdeniz kıyılarında tatil yapabiliyor muydunuz?**

E. ULSOY Hayır. Hayır.

E. KÖKTÜRK **Tatil amacıyla Türkiye'yi ne kadar gezebildiniz ve tanıyabildiniz?**

E. ULSOY Çok masraflı şeyler onlar. Benim gücüm yetmezdi onlara. Lüks otellerde kalma imkanımız olmadı. Ama gidenleri görüyorum. 3 gün, 5 gün kalıyorlar. Bu kadar kısa süreyi dinlenme kabul etmek mümkün değil. Halbuki, eksik olmasınlar, öğrencilerimizin yardımlarıyla, Karayollarındaki ya da İller Bankası'ndaki öğrencilerin yardımlarıyla 15-20 gün, bazen 1 ay dinlenmek imkanı buluyoruz.

Tatiller vesilesiyle Türkiye'yi tanıma fırsatım olmadı. Konya'dan öteye gitmedim. Eskişehir'e 1-2 kere gittik. Dolayısıyla Trabzon-Ankara-Konya-Eskişehir-İzmir hattının kuzeyini kısmen tanıma fırsatımız oldu.

İzmir'i de, Harita mühendisleri Odası İzmir Şubesi davet ettiğinde gördük. İzmir'i hiç görmemiştik. İyi de oldu. Bizi fevkalade ağırladılar. Meslektaşlar Efes Antik Kenti'ni bile gezdirdiler. Biz kendi başımıza yolu bile bilmeyiz. Meslektaşlar kısa günde bize her şeyi gösterme imkanı buldular.

E. KÖKTÜRK **Özel zevklerinizi merak ediyorum. İnanıyorum ki, öğrencileriniz de merak ediyorlardır. Ne tür müzik dinlersiniz, sinemaya-tiyatroya gider misiniz, edebiyatla aranız nasıldır, spordan, örneğin futboldan hoşlanırsınız mı (son Dünya Kupası ile ilgilendiniz mi)? Takım tutar mısınız?**

E. ULSOY Takım tutmam. Ama futbola çok meraklıyım. Çok severim. Yalnız şunu söyleyeyim, yaşlı insanlara heyecan yaramıyor. Kalpten ölenler var. Hanım endişe eder. "Ekrem", diyor, "ne olur seyretme".

E. KÖKTÜRK **Heyecanlanır mısınız seyrederken?**

E. ULSOY Biraz heyecanlanırım. Mesela hiç olmazsa skoru öğrenmek için televizyonu açıyorum. Bir-iki dakika seyrediyorum. Hanım ihtar ediyor. "Bak heyecanlandım, yüzün kızardı" diyor. Ben de kapatıyorum.

E. KÖKTÜRK **Peki müzikle aranız?**

E. ULSOY Müziği severim. Hem alaturkayı, hem de klasiği.

E. KÖKTÜRK **Klasik müzikte favoriniz kim?**

E. ULSOY Hepsisi güzel. Operaları severim. Talebeliğim sırasında giderdim. Türkiye'de fırsatım olmadı.

E. KÖKTÜRK **Sinema ve tiyatro...**

E. ULSOY Sinema ve tiyatroyu da severim. Hatta gençken, İstanbul'da bölümün ilk kurulduğu yıllarda her hafta, hafta sonlarında, gündüz dışarıda yemek yer, arkasından da ya bir konsere gider ya da tiyatro veya sinemaya giderdik. Hafta sonunu mutlaka eğlenerek geçirirdik.

E. KÖKTÜRK Edebiyatla aranız Hocam?

E. ULSOY Edebiyatla ilgilenmeye fırsat bulamadım. Çünkü meslek beni çok meşgul etti. Yalnız tatillerde felsefeyle uğraştım biraz. O da Macit Beyin ve kızımın etkisiyle oldu. Kitaplar okumaya gayret ettim.

E. KÖKTÜRK Neler okurdunuz?

E. ULSOY Umumi olarak okurdum. Mesela Macit GÖKBERK. Sonra Düşünce Tarihi'ni yazan Orhan HANÇERLİOĞLU. Onun eserlerini de okudum.

E. KÖKTÜRK Sizi özellikle etkileyen bir felsefe akımı oldu mu?

E. ULSOY O kadar derine gitmedim. Biraz bilgi edinmek için felsefe ile ilgilendim.

E. KÖKTÜRK Siz zaman zaman meslektaşlara meslek dışı şeyler okumalarınızı öğrettiğinizden? Bu gerekliliğe hangi nedenlerle vardınız?

E. ULSOY O esnada da şunu söylüyorum: Bu cümlemi duymamışsındır. Diyorum ki, "eğer yalnız mühendis olarak kalacak olursanız, öğrendiğiniz şeyler size yetebilir". Fakat hayatın bazı garip tesadüfleri oluyor. Bazen hiç ummadığınız anda, hiç ummadığınız bir kişi, "gel, sana muhtacım" diyebilir. Bu durumda siz onu ret edemezseniz, o zaman göreceksiniz ki, yalnızca mesleki bilgi kafi gelmez. Dolayısıyla, "bugün çağımızda herkesin bilmesi gereken konular ne ise, bunlara göz atınız" diyorum. Mesela ekonomi, sosyoloji, tarih, coğrafya, azıcık siyasi tarih... "Bunlara göz atınız, bunlara ait eserleri inceleyiniz" diyorum. Bunların yanı sıra biraz da felsefeyle ilgileniniz ki, dünyada neler olduğunu, pek fazla derine kaçmadan görebilesiniz. İşte bunlar, alacağınız o davet esnasında size lazım olacaktır. Bunlara ilaveten, ben almadım, ama "siz böyle bir davet alırsanız, güzel konuşmaya da muktedir olmanız lazım" diyorum. "Buna da kıymet verin" diyorum.

E. KÖKTÜRK Tüm bu saydıklarınızın aslında eğitim programları içinde yer alması gerekmez mi Hocam?

E. ULSOY Tamamen lazım. Hatta hayati konular varken, o lüzumsuz şeyleri öğretmek doğru değil. Eğitim programlarında bazı pratik bilgileri öğretmek lazım. Mesela sağlık bilgileri, temel bilgiler, ilk müdahale bilgileri biraz daha derinlemesine öğretilse; veya evde el maharetini geliştiren şeyler mekteplerde öğretilse fevkalade iyi olur.

E. KÖKTÜRK Bu çerçevede şunu sormak isterim: Köy Enstitüleri için ne düşünüyorsunuz, neler söylersiniz?

E. ULSOY Zamanı için gayet isabetli kurumlardı ve Türkiye'ye çok faydası olduğuna inanıyorum.

E. KÖKTÜRK Kapatılmaları Türkiye'nin treni kaçırdığı noktalardan biri oldu sanırım?

E. ULSOY Geliştirilerek devam ettirilselerdi fena olmazdı. Böyle düşünüyorum.

E. KÖKTÜRK Siz okuyan bir insansınız. Gazete okumayı sevdiğinizi, hatta gazeteleri didik didik ettiğinizi biliyorum. İlginiz özellikle hangi konularda yoğunlaşıyor?

E. ULSOY Ben her gün 3 gazete okurum. Gazetede her şeyi de okurum. Moda v.b. konuları okumam, ama sosyal konuları, ekonomik konuları, memleketin günlük olaylarını izlerim. Bu konulardaki makaleleri okurum. Okuduğum gazeteler, Hürriyet, Sabah ve Milliyet.

E. KÖKTÜRK Evde nasıl bir insansınız? Ekrem Hoca bizlere geçimli bir insan olarak görünüyor. Ev yaşamında da böyle mi?

E. ULSOY Hayatımdan bir olay naklederek anlatacağım. Almanya'dayım. Mektebe girmemişim. Orada adet şuydu: Evvela 6 ay mesleki staj yaptırılır, o stajı alırsınız, onunla mektebe müracaat edersiniz. Bizde staj eğitimin içinde yapılıyor. Ya da sonunda. Orada böyle değil. Ben de Berlin civarında, Berlin'in Pendik'i gibi olan Köppenig diye bir yerde staj yapıyorum. Benim ev sahibim de kültürlü bir adam, sosyal demokrat bir adam ve sivrilmiş bir adam. Beni bir gün Japonların kulübüne götürdü. 60 sene evvel oluyor bu. Orada film seyrettik. Tokyo'yu seyrettik. 60 sene evvel filmi seyrettiğim Tokyo fevkalade modern idi. Bana ev sahibimin eve dönerken söylediği bir sözü bu münasebetle, sorunun cevabı olarak söylüyorum. Dedi ki, "mesele böyle teknik bakımdan üst düzeyde olmakla bitmez". Sürdüdü. "Bir insana kültür de lazımdır" dedi. "Bakın size şunu söylemek istiyorum, Japonlar (o zamanki) muazzam binaları dikiyorlar, fakat bu adamlar kabadır, medeniyetsizdir, kadına kıymet vermezler. Kadın erkeğin arkasından gelir, uşak gibi. Ben kendi evime girerken karıma yol verir, ona hürmet etmesini bilirim. Sivilizasyon onun yaşantısı olabilir, ama kültürü değildir" dedi. Ve arkasından iltifat olsun diye söylemiyorum, "Atatürk'ün devrimi öyle Japonların Devrimi gibi değil, medeni insanlarsınız, hem de kültürlüsünüz.

Ben evde de hakikaten, övünmek gibi olmasın ama, gerçeği söylemek zorundayım, bir Avrupalı gibi davranırım. Eşime fevkalade saygı gösteririm. Yardım da ederim.

E. KÖKTÜRK Hangi konularda yardım edersiniz?

E. ULSOY Alış-verişte, sofranın kurulmasında ve toplanmasında yardım ederim. Ama yemek pişirmeyi bilmem.

E.KÖKTÜRK Sizin 2 kızınız var. Kaç torununuz var?

E. ULSOY 2 kızımdan da birer tane erkek torunum var.

E. KÖKTÜRK Ben CAN'ı biliyorum.

E. ULSOY Öbürü de ÜMİT.

E. KÖKTÜRK CAN'la ilişkiniz nasıl? O size, sizin dedenize davrandığınız gibi davranıyor mu?

E. ULSOY Ben annemin babasını tanıyorum. Ben 3 yaşında iken öldü. Dolayısıyla ona tanıyorum denmez. Biz CAN'la samimiyiz. Ben de babamla samimiydim. Yani benim babam eski insandı, benden 40 yaş büyüktü, fakat bana arkadaş muamelesi ederdi. Katiyen zorba Türk erkeği değildi. 80 sene evvel babam böyleydi. Ben de aynı şefkati kendi evlatlarıma ve torunlarıma gösteriyorum.

E. KÖKTÜRK CAN'ın bazı davranışları sizi kızdırmıyor mu?

E. ULSOY Kızdırabilir. Fakat, kim söylemiş bilmiyorum, "torunlarımızı severiz, fakat onlara karşı mesuliyetimiz yoktur". Ben de o kanaattemim. Onların mesuliyeti analarında ve babalarındadır. Dolayısıyla onlara ancak, bir soru mevzubahis olduğunda, tavsiyede bulunabilirim.

E. KÖKTÜRK Peki CAN size soruyor mu? Size matematik problemleri sorduğunu babası söylemişti.

E. ULSOY Telefonla problem çözdüğümüz oluyor. Ümit şaşıyor, "sen telefonda rakamları nasıl hafızanda tutuyorsun ve kağıt-kalem olmaksızın çözüp benim delikanlıya bunları anlatıyorsun" diye.

E. KÖKTÜRK Yeni kuşak çocuklardaki algılamayı nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizin döneminizin çocuklarından farklılar mı?

E. ULSOY Uyanıklar şimdiki çocuklar, uyanıklar. Çağ icabı, uyanıklar. Zeki oluyorlar. Basit hayat, insanların gelişmesine engel olur diye düşünüyorum. CAN'ın nazarında benim kredim çok yüksek. Çünkü bütün matematik problemlerini çözüyorum. Ben onun nazarında en yaman matematikçiyim.

E. KÖKTÜRK Son zamanlarda fırsat bulup, zaman ayırıp meslekle ilgili bir şeyler çalışıyor musunuz, yazıyor musunuz? Bizim henüz bilmediğimiz...

E. ULSOY Lisansüstü bölümüne gittiğim için, kabil olduğu kadar yeni bir şeyler göstermeye çalışıyorum. Dolayısıyla daha önce anlatılmış olan şeylerde yeni bir takım nokta-i nazarlar olursa, bunları anlatıyorum. Bunları anlatabilmek için de bir takım örnekler yapıyorum. Bu örnekleri yaparken evde bilgisayarım, computerim yok, o nedenle çok zaman alarak hesap yapıp örnekler hazırlıyorum.

E. KÖKTÜRK Bilgisayarla aranınız pek iyi olmadı sanırım ...

E. ULSOY Hiç olmadı. Bizim zamanımızda yoktu. Emekli olduktan sonra niye öğrenecektim ki? Öğrenmeye kıymet vermedim.

E. KÖKTÜRK 60. Yıl vesilesiyle bir tören yapılacak. Bu törende sizden bazı şeyler söylemeniz istenebilir. Bunun için bir hazırlığınız var mı?

E. ULSOY Ben onu Necla'ya söyledim. Dedim ki, "ben yaşlandım. Çok çabuk heyecanlanıyorum. Eski sakın Ekrem değilim. Yine fevri değilim. Hiddetlenmem. Ama heyecanlanıyorum. Eskiden kıyamet kopsa hiç sinirlenmezdim. Birisi bir keresinde çok ağır bir tenkit yapmıştı. Macit Bey beni taktirle karşılamıştı. 'Ekrem, ben senin yerinde olsam, onun kafasına sürahiyi geçirirdim. Sen çok soğuk kanlısın' demişti. Macit Bey çabuk kızardı. Ben kızmam, ama üzülürüm. Üzüntü, ayrı mesele. Eski metanetim yok. Bu, tüm yaşlıların ortak tarafıdır. Siz de yaşlandığımızda, 70'i geçtikten sonra göreceksiniz. Ben 70 yaşında da heyecanlanmazdım. Ama 80'den sonra heyecanlanmaya başladım. O nedenle "benden konferans falan istemeyin" dedim. "Ne yapalım?" dedi. Dedim ki, "benim kıymet verdiğim şey, bir akademik sempozyum falan değil. Benim zevkimi sorarsanız, **bu bir dostluk toplantısı olmalı.** Hepimiz rahat konuşalım. Dolayısıyla bir konuya girilir de tartışmalar başlarsa, bu çok enteresan olmaz. **Ben bu toplantının, bugüne kadar yapılmamış derecede ve güzellikte bir dostluk toplantısı olmasını istiyorum**" dedim.

Necla dedi ki, "akşam bir yerde yemekte beraber olacağız". Dedim ki, "akşam bir yerde falan demeyin, benim en çok rahatsız olduğum şey, benim akşamım falan yok. Ben yemeklerdeki o korkunç gürültüye tahammül edemiyorum. O korkunç müzikte yanımdakinin konuştuğunu duyamıyorum" dedi. O zaman panel gibi bir şey yapalım dedi. Öyle bir şey düşünülüyor. Ama bu vesileyle yapılır, bazıları konferanslar verir, çeşni değişikliği olur. Ama benden değil. Onu benden istemeyin.

"Bir hazırlık yapmak için bütün kitaplarımın yanımda olması gerekir. Oysa ben bütün kitaplarımı üniversiteye bağışladım. O nedenle bu iş beni çok yorar. Ben sizlerle sohbet etmek istiyorum. Anılarımı size anlatırım. Sizleri de dinlerim" dedim.

Ben bildiğim şeyleri bile yazıya dökerken onları toplarım, derlerim. Benim şimdi evimde yazı için bir kitap yok. O nedenle benden o katkıları beklemeyin. Heyecanlandığım için tahammülüm de yok.

E. KÖKTÜRK Uzun yıllar üniversitede mühendisleri eğittiniz. Sonuçta hepimiz sizin öğrenciniziz. Bunların bir bölümü bilimle uğraşiyor. Son yıllarda yeni kuşaklarda bilimle uğraşma eğilimi eskiye göre biraz zayıfladı kanımca. Bilimle uğraşmak isteyen yeni kuşak meslektaşlarımıza neler öğütlersiniz? Üniversitede çalışmanın anlamı nedir?

E. ULSOY **Üniversitede görev yapmak, gerçeği araştırmak demektir.** Herkes kendi mesleğiyle ilgili gerçekleri, yöntemleri araştıracaktır. Ve mesleğini ıslah etmeye çalışacaktır. Onu geliştirecektir.

Mesleği yalnızca rutin, bir işi yapıp teslim etmekten ibaret sananlar için bilim lüktür. Ona mektepte öğrendiği mühendislik bilgileri yeter. Ama mesleğine bir katkısının olmasını istiyorsa, bilime katkısının olmasını istiyorsa, o zaman üniversitede çalışır. Orada çalışma düzenini, araştırmayı öğrenir. Araştırma bir yöntemdir.

E. KÖKTÜRK Üniversitede çalışmanın manevi yanı çok önemli. Üniversite öğretim üyelerinin aldıkları ücretler, onların maddi olarak tatmin olma düzeylerinin çok altında. Bu nedenle manevi tatmin ön plana çıkıyor. Manevi haz, onları üniversitede tutuyor. Bu haz, nasıl bir hazdır Hocam?

E: ULSOY Bunu ben şöyle söylüyorum, **mesleği sevmek**. Bir insan sevdiği bir şeyi yaparsa, ondan haz duyar. Fakat maalesef, memleketimizdeki talihsiz bir durumdan bahsedeceğim bu münasebetle. İnsanlar istedikleri, sevdikleri mesleği uygulayamıyorlar. Hatta onu öğrenmek imkanından bile mahrumlar. Mesela benim kızım kimyager olmak isterdi. Puanı kimyaya yetmedi, hukuka girdi. Kimya nerede, hukuk nerede? Dolayısıyla herkese istediği mesleği öğrenme imkanı sağlansa, o zaman daha işin başında “ben bu mesleği seviyorum” der, ona göre seve seve ona bağlanır. Onun için ben eskiden gençlere şunu söylüyordum, “**mesleğinizi seviniz ve onu en iyi şekilde yapınız**”. Tavsiyem buydu. Şimdi bu imkan yok.

E. KÖKTÜRK Peki son yıllarda sevgi neden yok oldu?

E: ULSOY Herkes istediği mesleği seçemiyor da ondan. Derste söylüyorum, bazıları derler ki, “Gauss ömrünü matematik için feda etmiş”. “Yanlış” diyorum, “feda etmemiş o adam. Sen ona tiyatroya, operaya git dediğin zaman, beni rahat bırak, ben formüllerimle çok mesudum derdi”. Mesleği sevmek bu. Mesleği bu kadar çok severseniz, orada başarılı da olursunuz, hatta yaratıcı da olursunuz. Üniversitedeki haz da buradan geliyor. Üniversiteye alışmıştır, sevmeye de başlamıştır umarım. Sevmeye başlayınca işleri zorla yapmak söz konusu olmaz. Kimse rektörün direktifiyle bir şey daha öğrenmiyor. Kendi kendine diyor ki, “benim şunu da öğrenmem lazım”. Kendi isteği bu. Bundan haz duyar o.

E. KÖKTÜRK Bugün geriye baktığınızda, uzun, 60 yıllık meslek ve mühendislik yaşamınıza baktığınızda, “eksik bıraktım” dediğiniz, “yapamadım” diye düşündüğünüz şeyler var mı? Ya da tersini sorarsam, yaşamda amaçlayıp da erişemediğiniz şeyler var mı? Nelerdir?

E: ULSOY Bu münasebetle şu anımı hatırlatacağım. Bizde eskiden fotogrametri dersini verecek hoca yoktu. Ne Macit Bey ne Burhan Bey bu dersi veriyordu. Biz İsviçre’den bir müteahhasıs getirdik. Brandenberger’in her işini ben gördüm. Mesela gümrüğe gidiyor, beni beraberine alırdı. Polise gidecek, beni de götürürdü. En yakın yardımcısı gibiydim. Ayrıca tercümanlığı yaptım. Bana çok minnettar. Ayrıca taktir de edermiş. Bu kalktı, Amerika’ya gitti. Oradan bana bir mektup yazdı. “Ekrem, ben senden Amerikalılara bahsettim. Türkiye’de harita ile ilgili bir şeyler öğrenmek isterseniz, müracaat edeceğiniz adam, Ekrem’dir” dediğini yazıyordu. Kendimi methetmiyorum, bunları o söylüyor. Amerikalılar Brandenberger’e demişler ki, “o adama söyle, Amerika’ya gelsin. Ona hocalık verelim. Ama gelir gelmez vazifeye başlayacak.”. Ben Almanca biliyorum. Böyle bir teklif Almanya’dan gelse, gider, ders de verebilirdim. İngilizce bilmediğim için böyle bir kaybım oldu. Gidebilmiş olsam, hayatım tamamen değişebilirdi. Tamamen değişecekti.

E. KÖKTÜRK Bunun dışında başka bir şey? İsteddiğiniz, ama olmayan...

E: ULSOY Askeri kurumda, bilimsel olarak fazla ilerlemenin mümkün olmadığını düşünmüştüm. Ve Ziraat Fakültesi ile ilgilendim. Büyükdere’deki Ziraat Fakültesi. Orada topoğrafya dersi veriliyor. Temasa geçtim. “Eğer harita dairesi müsaade ederse, biz seni buraya alırız” dediler. Hemen Umum Müdür Muavini Paşaya, Kadir Paşaya gittim. Durumu anlattım. “Müsaade eder misiniz?” dedim. Hayır, Umum Müdüre soralım, belki olur dedi. Yarın uğramamı söyledi. Yarınki gün müsaade etmedikleri öğrendim. Eğer müsaade etselerdi, Harita Dairesinde çok az kaldıktan sonra yine akademik bir muhite girmiş olacaktım. Yani akademik muhite girmek için 10 sene evvel adım atmış olacaktım.

E. KÖKTÜRK Akademik çalışmayı özellikle amaçlamış mıydınız?

E: ULSOY Akademik kariyeri tercih ediyordum.

E. KÖKTÜRK Bölümün kuruluş yıllarında ve uzun süre ortalama kaç saat çalışırdınız?

E. ULSOY Çok az hoca olduğu için ve asistan olmadığı için, çok fazla çalıştım. Ve ölesiye çalıştım. Hatta bunu evde de söyledim. Bizim eve geldiler, Ahmet AKSOY, Muzaffer ŞERBETÇİ, Necla. “Ben” dedim, “bir şey bulmuş, bir şey icat etmiş değilim. Ama şuna inanıyorum ki, çok çalıştım”. Memur olarak çalıştım. Hiç kimsenin çalışmadığı kadar çalıştım. Ve en kötü şartlar altında çalıştım. Nedir en kötü şartlar? İnanır mısınız, bizim bölümün sekreteri yoktu... Her şeyi ben yazdım. Yazdırmam gereken durumlarda öbür binaya giderdim. Yazdırıp kendim alır, getirirdim. Odalar arasında telefon yoktu. Dolayısıyla çok yoruldu. Çok yoruldu (sesinde gerçekten yorgunluk vurguları). Bu yoğunluk yeni elemanlar katılınca kadar sürdü. Ahmet AKSOY, Hasan KIRAN katılınca kadar. Çok yorucu yıllardı.

Sonraki yıllarda da bu yoğunluk devam etti. 1968 yılında İTÜ’nde bölüm açıldı. Ben o yıllardan sonra, bir süre 2 üniversiteye birden hizmet ettim. Biri Yıldız, diğeri İTÜ. İTÜ’ye 12 yıl hizmet ettim. Bu süre az bir süre değil.

E. KÖKTÜRK Bu yıl sizin açınızdan da, ama bizim açımızdan da önemli bir yıl. Bu vesile ile, bu yıl için öğrenci meslektaşlarımıza, üniversitelerdeki hocalarımıza, serbest çalışan meslektaşlarımıza, kamu kurumlarındaki harita mühendislerine ayrıca bir şeyler söylemek ister misiniz?

E. ULSOY Yukarıda bunları söylemişim.

E. KÖKTÜRK Hocam sizi biraz yordum. Başka konulara da girmek, biraz derinleşmek isterdim. Eşinize sizi sormak isterdim. Dilerim bir başka söyleşide buna fırsat buluruz. Bu vesileyle size ve eşinize mutluluklar diliyorum. Sağlıklar diliyorum. Daha güzel günlerde görüşmek dileğiyle çok teşekkür ediyorum.